

GJENDJA ME GRIPIN NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT, SEZONI 2024/2025 (java e tretë, deri më 19.01.2025)

TË DHËNA JAVORE

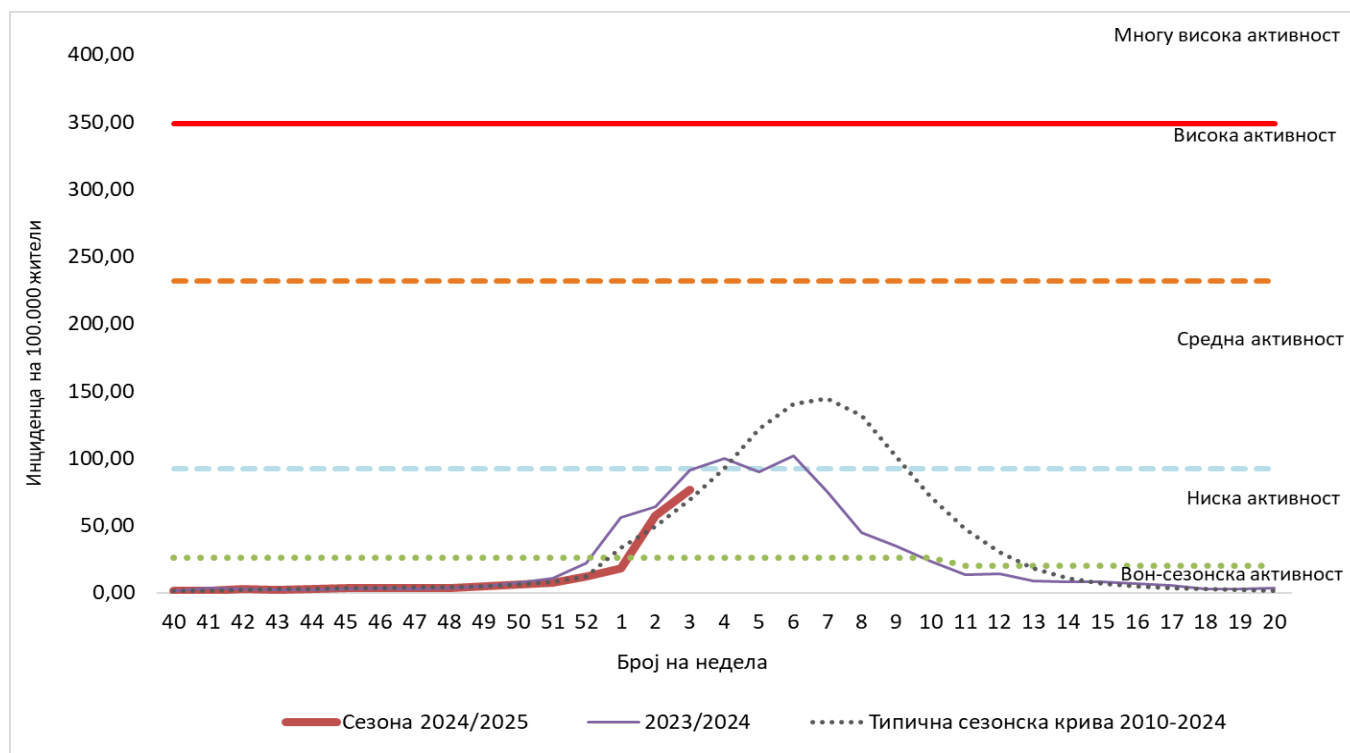
Mbikëqyrja epidemiologjike

Gjatë javës së tretë të vitit 2025 (nga 03-19.01.2025) në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë raportuar 1.412 ($I=76,9/100.000$) raste të të prekurve nga gripi/sëmundjet e ngjashme me gripin, për 34,1% herë më shumë se javën e kaluar ($n=1.053$).

Krahasuar me javën e tretë të vitit të kaluar (1. 675) numri është zvogëluar për 15,7%, ndërsa sa i përket modelit për 14 sezonet e fundit (1.279) është regjistruar një rënie prej 10,4%.

Incidenca e aktivitetit sezonal të virusit të gripit ($I=26,1/100.000$) është mbi pragun sezonal, pra është tejkaluar pragu dhe kemi hyrë në sezonin e gripit (Grafiku 1).

Grafiku 1. Niveli i intensitetit dhe shpërndarja javore e të sëmurëve me grip/ sëmundje të ngjashme me gripin sipas lakores epidemike të pritur 2010-2024, sezoni 2023/2024 dhe sezoni 2024/2025

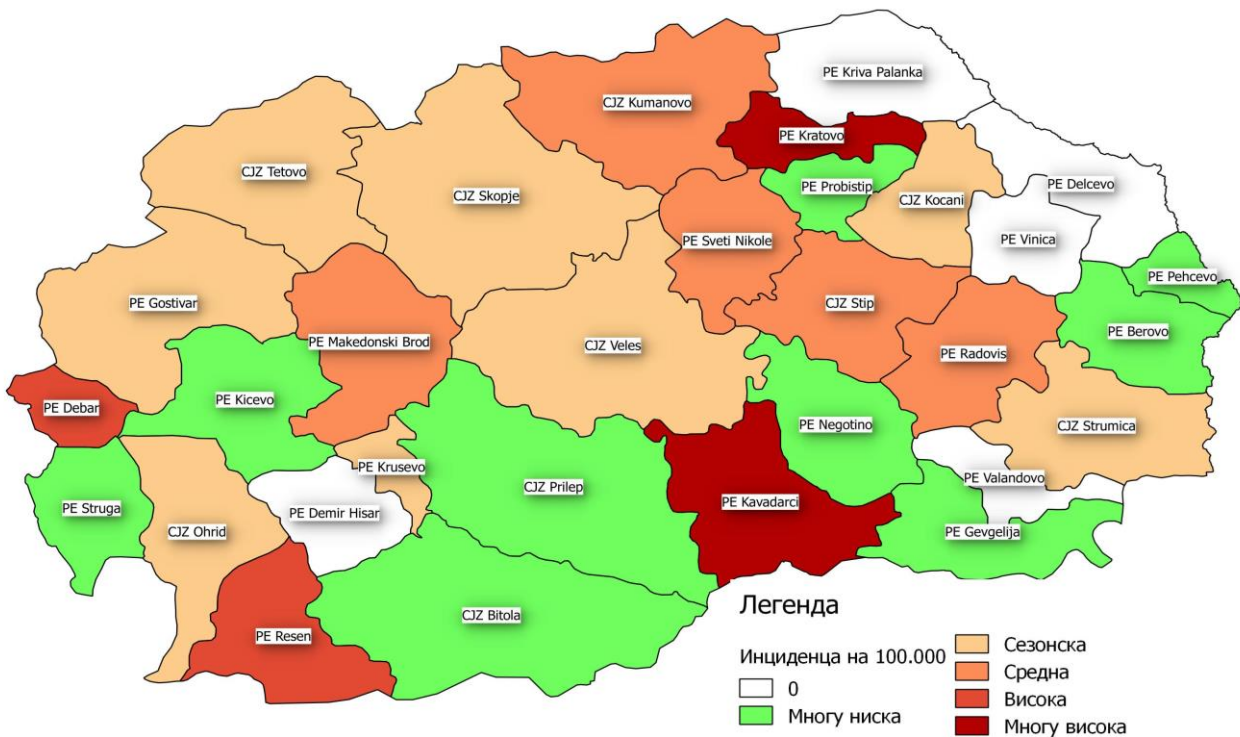

Të sëmurët e kësaj jave janë regjistruar në 26 QSHP/NJR : Shkup – 422, Kavadar – 150, Kumanovë – 140, ndërsa në të tjerat numri është ≤ 100 .

Sa i përket moshës, tek grupmosha 15-64 janë regjistruar 848 persona, tek grupmosha 5-14 – 251, tek grupmosha mbi 65 vjet – 113 dhe tek fëmijët nga 0-4 -200 raste. Incidencë më e lartë është regjistruar tek grupmosha 5-14 vjet ($116,8/100.000$).

Në 9 njësi raportimi është regjistruar aktivitet shumë i ulët i virusit të gripit, në 8 sezonal, në 5 aktivitet mesatar, në 2 (Dibër dhe Prespë) i lartë, ndërsa në 2 (Kavadar, Kratovë) aktivitet shumë i lartë i gripit (hartogrami 1).

Hartogrami 1. Niveli i aktivitetit të virusit të gripit sipas incidencës në 100.000 banorë, java e tretë, 2025

МБИКËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI

Nga të gjitha vendet sentinel të cilat marrin pjesë, gjatë javës së tretë janë raportuar gjithsej 55 raste me SARI. Numri më i madh i rasteve me SARI (n=31; 56,4%) janë raportuar nga Klinika për sëmundje të fëmijëve - Shkup. Për sa i përket shpërndarjes sipas moshës, numri më i madh i rasteve me SARI (n=30; 54,5%) është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet.

Këtë javë, numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 244, ndërsa në kujdes intensiv nuk është shtruar asnjë person. Nga të gjitha pranimet, 18.9% janë si pasojë e SARI. Ngarkesë më e lartë prej 28.8% është regjistruar tek fëmijët nga 0-4 vjet.

МБИКËQYRJA VIROLOGJIKE (rutinore + SARI)

Nga fillimi i sezonit 2024/2025, deri në javën e tretë, në laboratorin e virologjisë në ISHPRMV kanë arritur 60 materiale nga institucionet shëndetësore për testim për viruse respiratore nga mbikëqyrja rutinore dhe SARI.

Janë regjistruar 27 raste pozitive me grip - 12 Influenza A(H3), 6 Influenza A(H1)pdm09, në 4 Influenza A – e pasubtipizuar dhe në 5 Influenza B/Victoria.

Nuk janë regjistruar raste me SARS-CoV-2, 19 me RSV, në katër nga të cilat është vërtetuar RSV-A.

TË DHËNA KUMULATIVE

Mbikëqyrja epidemiologjike

Në sezonin 2024/2025 numri i përgjithshëm i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin është 3.820 (I=208,0/100.000).

Krahasuar me periudhën e njëjtë të sezonit të kaluar (n=5.175), numri i rasteve të regjistruara ka shënuar një rënie prej 26,2%, ndërsa krahasuar me modelin për 14 vjetët e fundit (n=3.862) është regjistruar një rënie prej 1,1%.

Të sëmurë janë raportuar nga gjithsej 27 QSHP/NJR. Numri më i madh (n=414) është regjistruar në Shkup, ndërsa incidencë më e lartë kumulative (2.325,9/100.000) është regjistruar në territorin e Dibrës (445).

Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshave, numri më i madh i të sëmurëve është regjistruar tek personat e grupmoshës që përfshijnë pjesën më të madhe të popullatës (nga 15-64 vjet) - 2.272 raste (59,5%), ndërsa incidencë më e lartë (473,5/100.000) tek fëmijët e moshës 0-4 vjet (n=457).

Shpërndarja e rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas muajve

- tetor – 195 raste ose 5,1%
- nëntor – 259 raste ose 6,8%
- dhjetor – 570 raste ose 14,9%
- janar – 2.796 raste ose 73,2%

Deri më tani nuk janë regjistruar raste të vdekjes si pasojë e gripit.

MBIKËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI

Mbikëqyrja sentinel zbatohet si mbikëqyrje shitesë e sistemit të rregullt të mbikëqyrjes së gripit dhe COVID-19 në Republikën e Maqedonisë së Veriut, e që ka për qëllim fitimin e informacionit më të detajuar për incidencën, intensitetin, llojin e viruseve që qarkullojnë dhe për zbatimin e masave parandaluese në kohë. Mbikëqyrja sentinel SARI kryhet në 6 spitale mbikëqyrëse, 5 në Shkup (KU e Sëmundjeve Infektive dhe Gjendjeve Febrile, KU për Sëmundjet e Fëmijëve, KU e Alergologjisë dhe Pulmologjisë, SPQ 8 Shtatori dhe KU për Sëmundje Respiratore tek Fëmijët - Kozle) në një në Shtip (SK Shtip). Definicioni për rastet SARI sipas të cilit zbatohet mbikëqyrja është në përputhje me definicionin e rastit të dhënë nga OBSH-ja në vitin 2014.

Nga të gjitha vendet sentinel të cilat marrin pjesë, gjatë javës së tretë janë raportuar gjithsej 392 raste me SARI. Numri më i madh i rasteve me SARI (n=152; 38,7%) janë raportuar nga Klinika për sëmundje respiratore tek fëmijët - Kozle. Për sa i përket shpërndarjes sipas moshës, numri më i madh i rasteve me SARI (n=174; 44,4%) është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet.

Këtë javë, numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 3.662, ndërsa në kujdes intensiv janë shtruar 10 persona. Nga të gjitha pranimet, 10,7% janë si pasojë e SARI. Ngarkesë më e lartë prej 15,0% është regjistruar tek personat e grupmoshës nga 30-64 vjet.

Nuk është regjistruar asnjë rast i vdekjes si pasojë e SARI.

MBIKËQYRJA VIROLOGJIKE (rutinore + SARI)

Nga fillimi i sezonit 2024/2025, deri në javën e tretë, në laboratorin e virologjisë në ISHPRMV kanë arritur 365 materiale nga institucionet shëndetësore për testim për viruse respiratore nga mbikëqyrja sentinel dhe SARI.

Të gjitha materialet janë testuar edhe për prani të virusit të gripit, SARS-CoV-2 dhe / ose RSV.

Janë detektuar 59 raste pozitive me grip. (Tabela 1)

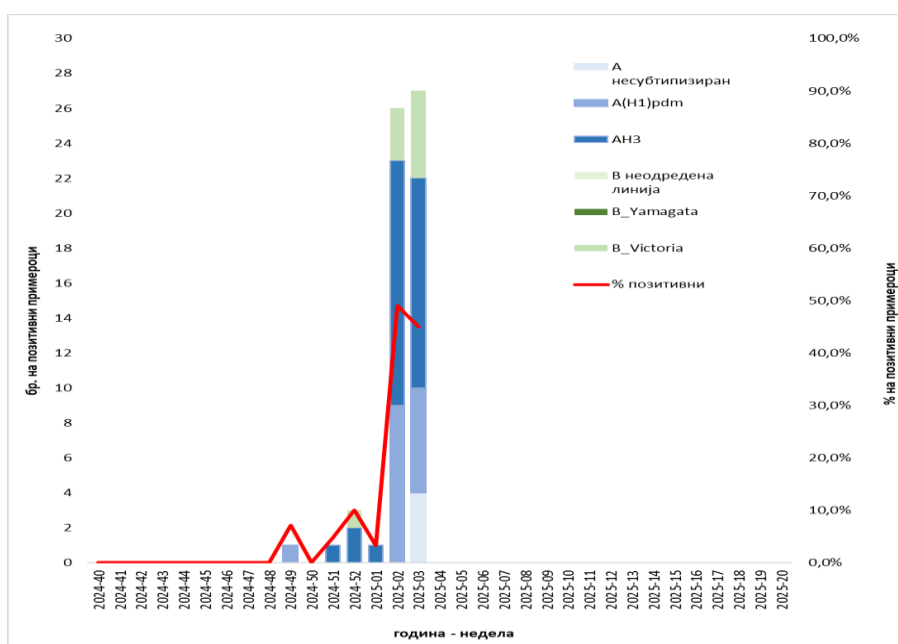
Janë regjistruar 3 raste pozitive me SARS-CoV-2 dhe 24 raste me RSV.

Tabela 1. Shpërndarja, numri dhe përqindja e materialeve pozitive nga mbikëqyrja rutinore dhe sentinel sipas origjinës dhe numrit, RMV, 2024/2025

Lloji dhe nënloji i virusit	Origjina		Sezoni 2024/25	
	rutinor	Sentinel SARI	numri	%

Influenza A	18	32	50	84,7%
Influenza A/H1pdm	2	14	16	32,0%
Influenza A/H3	15	15	30	60,0%
Influenza A – e pasubtipizuar	1	3	4	8,0%
Influenza B	6	3	9	15,3%
Influenza B Victoria	6	3	9	100,0%
Influenza B – linjë e papërcaktuar	0	0	0	0%
SARS-CoV-2	1	2	3	
RSV	5	19	24	

Grafiku 2. Shpërndarja javore, numri dhe përqindja e mostrave pozitive të gripit, mbikëqyrja sentinel dhe rutinor, RMV, 2024/2025

KOMENT EPIDEMIOLOGJIK

Ka një rritje të numrit të sëmundjeve të ngjashme me gripin, i cili është mbi kufirin javor për aktivitetin sezonal tashmë për të dytën javë radhazi. Rezultatet e mbikëqyrjes virologjike të gripit tregojnë se ka një aktivitet rajonal të virusit të influencës. Sipas këtyre të dhënave, Maqedonia e Veriut ka intensitet mesatar të virusit të gripit.

VAKSINIMI KUNDËR GRIPIT SEZONAL

Vaksinimi kundër gripit është mbrojtja më e mirë nga kjo sëmundje, prandaj Instituti i shëndetit publik e rekomandon atë për të gjithë popullatën, sidomos për personat që përkasin në grupet vullnerable (sipas rekomandimeve të OBSH-së):

- Personat e moshuar (mbi 65 vjet)

- Fëmijët në moshë nga 6 deri në 59 muaj
- Personat mbi 6 muaj e me sëmundje kronike
- Gratë shtatzëna dhe
- Punonjësit shëndetësorë.

Për sezonin 2024/2025, Ministria e shëndetësisë siguroi 70 000 doza të vaksinë katërvalente falas për këto kategori të popullatës. 10.000 doza shtesë të vaksinës katër valente janë siguruar përmes donacionit nga PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Vaksinimi kundër gripit për sezonin 2024/2025 filloi në 21.10.2024 dhe zbatohet në Shtëpitë e shëndetit dhe/ose Qendrat e shëndetit publik me Njësitë e tyre rajonale. Caktimi i termineve për vaksinat falas bëhet nëpërmjet uebfaqes www.vakcinacija.mk.

Sipas Drejtorisë për Shëndetësi Elektronike nga fillimi i vaksinimit e deri në mbylljen e këtij raporti gjithsej janë vaksinuar 70.431 persona që bëjnë pjesë në kategoritë e grupeve të cenueshme të popullatës.

2.600 vakcina komerciale shtesë janë siguruar nga ana e Qendrave të shëndetit publik si vakcina për pjesën tjetër të popullatës dhe ato mund të merren për një kompensim financiar të caktuar në Qendrat e shëndetit publik dhe Njësitë e tyre rajonale.

Sa i përket vaksinave komerciale, deri më tani janë vaksinuar 1.917 persona.

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë vaksinuar gjithsej 72.348 persona me vakcina falas dhe komerciale.

RAJONI EVROPIAN

*Burimi: <https://erviss.org/>

Raporti për gjendjen me gripin në Rajonin Evropian për javën e parë të vitit 2025 tregon se aktiviteti i virusit të gripit në Rajonin Evropian të OBSH-së:

- Shkalla e morbiditetit të gripit (ILI) dhe /ose infeksioneve respiratore akute është rritur mbi nivelet bazë në 25 nga 34 vende të rajonit evropian të OBSH-së.
- Edhe pse ka variacione në vende të ndryshme, numri i rasteve pozitive mbetet i lartë. Është rritur edhe përqindja e rasteve pozitive me grip nga SARI. Të moshuarit përbëjnë numrin më të madh të të prekurve. Rritje ka shënuar edhe numri i hospitalizimeve si pasojë e gripit. Influenza A(H1)pdm09 është nënlloji dominant në rajon.
- Pozitiviteti i RSV mbetet mesatar në nivel rajonal.
- Aktiviteti i SARS-CoV-2 mbetet i ulët në të gjithë rajonin, me variacione të caktuara në disa vende.
- Detektimet e vërtetuara të infektiveve me virusin e gripit nga ISHP sentinel gjatë javës së kaluar ishin Influenza A (72%) - A(H1)pdm09 (76%) dhe A(H3) (24%).
- Në rajon,nga mostrat e pacientëve të mbikëqyrjes ndaj SARI:
 - Përqindja e detektimit të virusit të gripit është 25% krahasuar me 23% që ishte gjatë javës së kaluar. Aktiviteti mesatar ishte 27% (shtrirja: 11-44%).
 - Detektimet e vërtetuara të infeksioneve me virusin e gripit nga SARI sentinel për javën e kaluar ishin Influenza A (90%) - A(H1)pdm09 (66%) dhe A(H3) (34%).
 - Pozitiviteti i SARS-CoV-2 ishte 2% krahasuar me 4% që ishte gjatë javës së kaluar. Aktiviteti mesatar ishte 0% (shtrirja: 0–9%).
 - Pozitiviteti i RSV e 10% krahasuar me 12% që ishte gjatë javës së kaluar. Aktiviteti mesatar ishte 7% (shtrirja: 1-42%).

Nga 38 vende të cilat raportojnë për intensitetin e gripit: 22 kanë raportuar për intensitet mesatar dhe të lartë.

Nga 37 vende të cilat raportojnë për shpërndarjen gjeografike të gripit: 30 kanë raportuar për shpërndarje të gjerë të virusit të gripit.

**Departamenti i epidemiologjisë të sëmundjeve ngjitëse
Instituti i Shëndetit Publik**